

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

ПІВДЕННИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

«ПРАВА ЛЮДИНИ В ПЕРІОД ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ»

Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Одеса, 31 жовтня 2025 року)

*Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» О. В. Тодошчака
(наказ № 3110-44 від 02.10.2025 р.)*

Відповідальний редактор – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України **Аракелян Мінас Рамзесович**

Заступник відповідального редактора – завідувач кафедри Філософії права Юридичного факультету Близькосхідного університету (Кіпр), член-кореспондент Міжнародної академії порівняльного права **Дамірлі Мехман Алишах огли**

Заступник відповідального редактора – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» **Бехруз Хашматулла Набієвич**

Укладачі:

Бехруз Хашматулла Набієвич – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Мануїлова Катерина Вікторівна – кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Грушко Мальвіна Валеріївна – кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Войтович Павло Петрович – PhD в галузі права, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія».

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23.
Тел. +38(048)719 8685.

«Права людини в період збройних конфліктів»: Міжнародна науково-практична конференція, присвячується Міжнародному дню прав людини, який відзначається міжнародною спільнотою 10 грудня. **31 жовтня 2025 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2025. 219 с.**

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

Ключові слова: міжнародне публічне право, Організація Об'єднаних Націй, Женевські конвенції, Гельсінська декларація, міжнародна безпека, агресія, правова система.

Key words: international public law, United Nations, Geneva Conventions, Helsinki Declaration, international security, aggression, legal system.

Галат Владислав Ігорович

*аспірант кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРАВО ПРОДАВЦЯ НА УСУНЕННЯ ПОРУШЕННЯ У КОНТЕКСТІ ПОНЯТТЯ ІСТОТНОГО ПОРУШЕННЯ ЗА ВІДЕНСЬКОЮ КОНВЕНЦІЄЮ 1980 РОКУ

Віденська конвенція про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року (надалі – Конвенція 1980 року) становить фундаментальний міжнародний договір, який гармонізує підходи до регулювання зобов'язань сторін у сфері міжнародної торгівлі [1]. Одним із ключових елементів системи правових засобів Конвенції є баланс між інтересами продавця і покупця. Особливої уваги заслуговує положення статті 48, яке надає продавцю право на усунення порушення (cure) навіть після надання товару покупцю. Це положення спрямоване на збереження договору та мінімізацію випадків розірвання. Проте його тлумачення та співвідношення з поняттям «істотного порушення» викликає складні теоретичні та практичні питання, що й становить предмет цього дослідження.

Право продавця на усунення порушення відповідно до статті 48 Конвенції не було прямо враховане як критерій при визначенні фундаментального (істотного) порушення, передбаченого статтею 25. Під час підготовки Конвенції пропозиція американської делегації включити до статті 25 положення про необхідність врахування можливості усунення порушення не була підтримана ЮНСІТРАЛ [2]. Це свідчить про свідоме розмежування концепцій «істотного порушення» та «права на виправлення» [3].

Визнання пропозиції продавця усунути порушення як чинника, що обмежує право покупця розірвати договір, може бути допустимим лише тоді, коли внаслідок такого усунення покупець не позбавляється суттєвих очікувань за договором. Проте аналіз тексту статті 48(1) показує, що право продавця на усунення порушення є залежним від статті 49. Це означає, що пріоритет належить праву покупця розірвати договір у разі істотного порушення.

Якщо б урахування пропозиції усунути порушення було частиною визначення істотного порушення, це створило б перевагу продавцю і позбавило б покупця ефективного засобу правового захисту. Таке тлумачення суперечить як історії підготовки Конвенції, так і її логіці, спрямованій на рівновагу інтересів сторін. Водночас текст статті 50 прямо встановлює, що право продавця на усунення порушення має перевагу лише над правом покупця зменшити ціну, а не розірвати договір. Якби делегати Віденської конференції мали намір розширити цю перевагу, вони б закріпили це у статті 49.

Практичні та теоретичні труднощі виникають і щодо часу реалізації права на усунення порушення. Якщо продавець робить таку пропозицію після повідомлення покупця про розірвання договору, це створює проблему ретроактивного впливу, який не узгоджується з

принципом правової визначеності. Більше того, встановлення пріоритету у часі між заявою про розірвання та пропозицією усунення може призвести до змагання між сторонами та до довільних результатів [4].

Для уникнення таких колізій доктрина пропонує два можливі шляхи: 1) покласти на покупця обов'язок повідомити продавця про порушення та надати останньому можливість виправити його до моменту розірвання; або 2) визнати, що право продавця на усунення порушення не втрачається автоматично після отримання повідомлення про розірвання, якщо це сприяє досягненню мети договору. Обидва варіанти мають на меті забезпечити добросовісність у договірних відносинах і зберегти економічну рівновагу.

У системі засобів правового захисту Конвенції право на усунення порушення слід розглядати як інструмент підтримання виконання договору, а не як механізм обмеження прав покупця. Конвенція виходить із пріоритету збереження договору, але не за рахунок суттєвих інтересів потерпілої сторони. Тому пропозиція про усунення порушення може бути релевантною лише тоді, коли вона здійснюється своєчасно, ефективно та не створює для покупця надмірних незручностей чи невизначеності.

Аналіз положень Віденської конвенції 1980 року дозволяє зробити висновок, що стаття 48 не створює для продавця безумовного права перешкоджати розірванню договору покупцем. Вона діє лише в межах, узгоджених зі статтею 49, і не може переважати право на розірвання у випадках істотного порушення. Такий підхід забезпечує баланс інтересів сторін і відповідає загальним принципам добросовісності та передбачуваності у міжнародній торгівлі. Водночас інститут усунення порушення має значний потенціал для мінімізації економічних втрат, сприяє збереженню договірних зв'язків і слугує важливим інструментом підтримання стабільності міжнародних комерційних відносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 р. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003.
2. Schlechtriem, P., Schwenzer, I. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. – 5th ed. – Oxford: Oxford University Press, 2022. – 1540 p.
3. Honnold, J. O., Flechtner, H. M. *Uniform Law for International Sales under the 1980 United Nations Convention*. – 4th ed. – Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2009. – 1028 p.
4. UNCITRAL Digest of Case Law on the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (2016 Edition). – New York: United Nations, 2016. – 780 p. – Режим доступу: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/cisg_digest_2016.pdf.

Ключові слова: Віденська конвенція 1980 року, міжнародна купівля-продаж товарів, право продавця, усунення порушення, істотне порушення договору, засоби правового захисту, розірвання договору, відповідальність сторін, добросовісність у виконанні зобов'язань.

Key words: Vienna Convention 1980, international sale of goods, seller's right, remedy, fundamental breach of contract, legal remedies, contract termination, liability of the parties, good faith in performance of obligations.

Науковий керівник: кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Белогубова О. О.

ТКАЧЕНКО О.В.

Універсальна сингулярність прав людини: пролегомени концептуалізації в філософії правового порівняння.....150

МЕЖЕВСЬКА Л.В.

Припинення трудового договору в умовах воєнного стану: сучасні виклики та правові гарантії.....152

ПОЛІТОВА А.С.

Імплементация норм міжнародного права щодо захисту права на статеву свободу та статеву недоторканість у Кримінальний кодекс України: окремі аспекти.....153

ЛИННИК Т.В.

Міжнародні стандарти прав людини та їх співвідношення із національним законодавством.....156

ФЕДОРОВА Т.С.

Міжнародно-правове співробітництво у протидії економічній злочинності.....157

ЦИБУЛЬСЬКА О.Ю.

Щодо питання правозастосовування частини третьої статті 75 закону України «Про міжнародне приватне право».....160

КІТ Т.Б.

Вплив практики Європейського суду з прав людини на розвиток цивільного права України.....161

Секція № 8

Захист прав людини в сучасних кризових ситуація

АНДРЕЙЧЕНКО С.С.

In absentia як інструмент міжнародного правосуддя.....165

КАЛАШЛІНСЬКА М.В.

Роль міст у захисті прав людини в кризових умовах: досвід Любліна.....167

NEDELEA M.-O.

Justice Robert H. Jackson and the american vision of international criminal law at Nuremberg.....170

КІБЛИК Д.В., ОВСЯНІКОВА Т.О.

Торгівля людьми як наслідок воєнних злочинів: виклики для системи захисту прав людини в Україні.....171

БСЛОГУБОВА О. О.

Виклики до фундаментальних прав людини в епоху цифровізації173

КУЗЬ Ю. С.

Смерть міжнародного публічного права.....174

ГАЛАТ В.І.

Право продавця на усунення порушення у контексті поняття істотного порушення за Віденською конвенцією 1980 року.....178

КОВАЛЬЧУК А.Т.

Критерії визначення критичної енергетичної інфраструктури як військової цілі.....180